

Onze visie op goed onderwijs

Door: Heleen Bouwmans

Enkele jaren geleden werd ik gegrepen door het idee van virtuositeit van Gert Biesta. Zijn werk en zijn persoon blijven een belangrijke inspiratiebron in mijn denken over kwaliteit van onderwijs en mijn handelen als onderwijsprofessional. Het gedachtegoed van Biesta is degelijk en betrouwbaar en tegelijk een constante uitnodiging om keuzes kritisch tegen het licht te houden.

Goed onderwijs begint voor mij bij vorming van virtuositeit van leraren. Een ontdekkingsstocht naar het doorgronden van het vak en de kwaliteit van leraar zijn in deze tijd. Een persoonlijke opdracht om kinderen en jongeren op een goede manier in de wereld te zetten, die soms dwars ingaat tegen standaarden, protocollen en het overvolle curriculum.

Virtuositeit vraagt van leraren dat zij ruimte geven aan kinderen en ruimte nemen om mogelijk te maken wat onderwijspedagogisch wenselijk is. Zichzelf en elkaar serieus nemen en tegelijk plezier hebben in hun vak en onbruikbare ideeën kunnen loslaten. Het ABC heeft acht krachten onderkend voor goed onderwijs als lijnen waarlangs leraren, schoolleiders en bestuur kunnen bouwen aan goed onderwijs. De 8 krachten worden afzonderlijk toegelicht vanuit het perspectief van de leerkrachten en zijn te vinden op www.hetabc.nl/virtuozeschool. Daarin vind je persoonlijke verhalen van leerkrachten die deze krachten illustreren aan de hand van hun onderwijspraktijk. Om te laten zien waar zij het voor doen!

Het begrip virtuositeit is ons uitgangspunt, als een manier van zijn.

De 8 krachten van de Virtuoze School

Onze visie op goed onderwijs begint bij de leerkracht. We zien onderwijzen als een kunst. Je leert het niet uit boeken, maar door doen, veel doen. De persoon van de leerkracht doet ertoe. Kinderen leren *iets* van *iemand*. De leerkracht heeft oordeelsvermogen nodig en professionele ruimte om in de concrete situatie te kunnen doen wat nodig is.

Met de professionele ruimte van leerkrachten is het soms droevig gesteld. Iedereen wil wel wat van het onderwijs: politiek, ouders, de samenleving. In hoog tempo worden wijzigingen doorgevoerd, veranderingen stapelen zich op, de bewegingsruimte van de leerkracht is beperkt.

Dat vraagt wel iets:

- Een andere manier van professionaliseren. Het vormen van je professioneel kompas. Leerkrachten die zichzelf serieus nemen. En elkaar.
- Een andere manier van schoolontwikkeling en manieren van organiseren. Een wendbare en toch robuuste schoolorganisatie. Logische verbanden tussen de verschillende niveaus: leerkracht, directie, bestuur, toezicht.

De onderwijsadviseurs van Het ABC zetten in de Virtuoze School hun brede expertise in om in deze lijn effectief koers te zetten en te houden.

*De Virtuoze School:
"Waar de school de wereld is en de wereld de school,
en onderwijzen een kunst."*

Door goed onderwijs worden jonge mensen gevormd en wordt een goede basis gelegd voor hun verdere leven. Het maakt hen voorbereid, weerbaar en sociaal en stelt hen in staat *wenselijke* talenten te ontplooiën en ambities te stellen, gezien de context waarin zij leven.

Het werk van Biesta past bij deze visie en ambitie. Gert Biesta is inspirator, helpt ons om virtuositeit goed te verwoorden en scherp te houden op de bedoeling van onderwijs.

Het ABC heeft 8 krachten onderkend voor goed onderwijs als lijnen waarlangs je goed onderwijs kunt beschouwen en bouwen. Wij zijn nieuwsgierig wat het geheim is van deze krachten. Hoe geef je hier als leerkracht en als school invulling aan? Welke concrete ervaringen kun je delen met anderen? Wat vraagt het van jou als leerkracht? Wat brengt het je?

 <p style="text-align: center;">Doorgaande lijn</p>	<p>De doorgaande lijn: Kinderen moeten in hun vorming zo min mogelijk gehinderd worden door ‘kunstmatige’ barrières zoals schoolovergangen. Niet hun leeftijd, maar de fase waarin ze verkeren staat centraal.</p>
<p>Goed onderwijs richt zich niet alleen op kwalificatie, maar ook op socialisatie en subjectvorming/persoonsvorming. Deze drie krachten zijn tegelijkertijd aan het werk. Dat is het krachtige en tegelijk het prachtig risico van onderwijs.</p>	 <p style="text-align: center;">Brede vorming</p>
 <p style="text-align: center;">De hele mens</p>	<p>Het hoofd is belangrijk, maar niet als enige. Zonder je handen komt van iets niets terecht. En zonder hart? Is er geen gevoel of geweten.</p>

<p>We blijven realistisch. Werkelijke talenten van kinderen, hun ambities én specifieke context spelen altijd een rol, zijn een gegeven waarmee we rekening moeten houden. Alleen dan kan er werkelijk sprake zijn van eigenaarschap.</p>	 <p>Eigenaarschap</p>
 <p>Door alle lagen</p>	<p>Het Droste-effect: wat we kinderen gunnen, gunnen we ook leerkrachten, schoolteams en alle anderen betrokken bij het onderwijs. Goed onderwijs vraagt om volharding en een consequente houding en gedrag in alle lagen binnen het onderwijs.</p>
<p>Goed onderwijs is open en adaptief: kinderen leren de hele dag en maken gebruik van allerlei verschillende bronnen. Virtuoze leerkrachten weten deze bronnen te vinden en brengen kinderen zo ook in aanraking met het <i>onbekende</i>. Tegelijk maken ze hen weerbaar en beschermen ze hen tegen een <i>overload</i> aan nieuwigheid en nieuwsgierigheid.</p>	 <p>Open en adaptief</p>
 <p>In partnerschap</p>	<p>Onderwijs speelt zich midden in de samenleving af. Het is geen bubbel, er staan geen muren omheen. Goed onderwijs heeft haar omgeving nodig. Ze kiest bewust haar rol, in samenspel en partnerschap met andere opvoeders.</p>
<p>Goed onderwijs is op de wereld gericht. In een metropool als Amsterdam is de wereld in alles voelbaar en zichtbaar, in al haar diversiteit.</p>	 <p>In de wereld</p>

“If you stand for nothing you’ll fall for anything.”

Gert Biesta

Heleen Bouwmans

Directeur Innovatie – Het ABC

Lees meer via: www.hetabc.nl/virtuozeschool